

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Enhet 2
Miriam Gewarges

DOM
2013-01-30
Meddelad i
Jönköping

FÖR KÄNNEDOM

Mål nr
6348-12
Domare 2:4

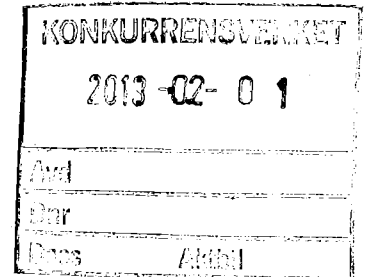
Sida 1 (7)

SÖKANDE

Fridholm & Partners AB, 556766-3900
Löparvägen 18
438 53 Hindås

MOTPART

Skogsstyrelsen
551 83 Jönköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Fridholm & Partners AB:s ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Skogsstyrelsen genomför en upphandling avseende tryck av tidningen SkogsEko. Upphandlingen genomförs i form av öppet förfarande.

Genom tilldelningsbeslut den 10 december 2012 har V-TAB AB antagits som leverantör av tjänsten. Fridholm & Partners AB:s anbud ansågs inte vara kvalificerat.

YRKANDEN

Fridholm & Partners AB begär överprövning av Skogsstyrelsens upphandling "Tryckeritjänst; SkogsEko".

Dok.Id 89680

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00
E-post:

forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Telefax
036-15 66 55

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

Skogsstyrelsen anser att ansökan om överprövning ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Fridholm & Partners AB: Skogsstyrelsens upphandling avser tryckning av en periodisk skrift. Fridholm & Partners AB avser att producera denna hos två tryckerier och har bifogat dokumentation för ISO 14001 enligt kraven i förfrågningsunderlaget. Skogsstyrelsen har trots detta bedömt att Fridholm & Partners AB inte uppfyller ska-kravet under avsnitt 3.3.1. i förfrågningsunderlaget.

De har en intern miljöpolicy som de har valt att inte bifoga. De har ansett den irrelevant i sammanhanget eftersom Fridholm & Partners AB är ett tjänsteföretag med tre anställda. Relevant i sammanhanget är att den producerande enheten är certifierad enligt ISO 14001.

Av <http://www.skogsstyrelsen.se/Global/aga-och-bruka/Skogseko/e-tidning/SKEH-12004.html> framgår att tidningen SkogsEko i dag trycks av V-tab i Vimmerby. V-tab är även den av Skogsstyrelsen valda leverantören i den aktuella upphandlingen. Detta trots att V-tab i Vimmerby saknar certifiering enligt ISO 14001. V-tab har bifogat för upphandlingen irrelevant dokumentation som visar att certifiering enligt ISO 14001 innehas för ett antal enheter där dagstidningar trycks, men inte för det tryckeri inom koncernen som har kapacitet att trycka SkogsEko. Av V-tab:s hemsida framgår att endast de flesta av företagets tryckerier är certifierade enligt ISO 14001. De anser att Skogsstyrelsen har brustit i sin kontroll av den befintliga leverantörens dokumentation, men varit övernitisk i sin granskning och tolkning av Fridholm & Partners AB:s dokumentation. De anser att Skogsstyrelsen genom sitt agerande bryter mot 1 kap. 9 § LOU, eftersom tryckerierna som de representerar diskrimineras jämfört med befintlig leverantör.

Skogsstyrelsen: Det är oklart vad Fridholm & Partners AB vill uppnå med sin ansökan om överprövning, eftersom företaget inte har yrkat på vare sig rättelse eller att upphandlingen ska göras om. Upphandlande myndigheter är tvungna att ta hänsyn till de grundläggande principerna i lagstiftningen, vilka ska genomsyra processen. Vad som är relevant att ta hänsyn till styrs utifrån utformningen av förfrågningsunderlaget. Förfrågningsunderlaget måste styra processen för att garantera att alla anbudslämnare bedöms på likvärdigt vis. Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivare har två olika möjligheter att visa att företaget är medvetet om hur dess verksamhet påverkar miljön och att det aktivt arbetar med frågor och problem som härrör sig till verksamheten. Sökanden har inte kommit in med den efterfrågade dokumentationen och har därför uteslutits från vidare prövning.

En leverantör har möjlighet att vid behov åberopa andra företags tekniska kapacitet. Av EU-domstolens rättspraxis framgår att ett moderbolag äger rätt att tillgodoräkna sig dotterbolagets resurser (se C-389/92, Ballast Nedam mot belgiska staten). Till skillnad från det fall som gäller när ett moderbolag vill tillgodoräkna sig dotterbolagets resurser, krävs att en anbudsgivare som vill tillgodoräkna sig en annan leverantörs resurser tillhandahåller den upphandlande myndigheten ett åtagande från underleverantören. Åtagandet ska visa att anbudsgivaren förfogar över underleverantörens resurser under den tid som kontraktet ska fullgöras och måste därför vara ett juridiskt bindande dokument. Sökanden har inte tillhandahållit myndigheten sådan dokumentation.

Vid prövningen av anbudena ska krav och kriterier tillämpas objektivt och enhetligt gentemot samtliga anbudsgivare. Vid anbudsprövningen är det således inte tillåtet att beakta något annat än det som finns angivet i förfrågningsunderlaget och anbudsgivarens anbud. Om sökanden med flera hade tillåtits att delta i utvärderingen, trots att de inte har visat att de grund-

läggande kraven är uppfyllda, skulle det ha varit i uppenbar strid med de grundläggande principerna om transparens och likabehandling.

V-tab är anbudsgivare och V-tab Vimmerby är en del av V-tab-koncernen, varför V-tab kan åberopa V-tab Vimmerbys kapacitet. Anbudsgivarens nuvarande ställning som leverantör till Skogsstyrelsen har inte påverkat bedömningen av leverantörernas inkomna anbud, vilket framgår av förfrågningsunderlaget och inlämnade handlingar. Att ta sådana aspekter i beaktande skulle stå i uppenbar strid med EU:s och upphandlingslagstiftningens primärprinciper.

Sökanden uppfyller således inte kravet under avsnitt 3.3.1. i förfrågningsunderlaget. Sökanden har inte lidit skada eller kunnat lida skada på grund av Skogsstyrelsens hantering av upphandlingen. Däremot har andra leverantörer kunnat komma att lida skada om sökandens anbud inte hade utslutits från vidare prövning. Det finns därför ingen grund för ett ingripande enligt LOU på det sätt som sökanden påstår. Skogsstyrelsen anser att parterna har haft samma möjlighet att framföra den argumentation som behövs.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 11 kap. 12 § LOU framgår följande. En leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tek-

niska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

I 16 kap. 4 § LOU anges bl.a. följande. Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av praxis framgår att i mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudregel att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Utredningen

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

3.3.1. Miljöarbete

Skogsstyrelsens leverantörer bör arbeta aktivt för att begränsa miljöbelastningen av sin verksamhet och ha en seriös inställning till miljöarbete och kunna visa en ambition till utveckling inom sitt branschområde. Att ha ett miljöcertifikat eller liknande intyg/bevis bedöms som verifiering av ett aktivt miljöarbete. Om inte detta finns ska anbudsgivaren ha en, av företagsledningen, godkänd miljöpolicy.

För att bli kvalificerad ska nedanstående fråga besvaras och miljöpolicy, efterfrågade intyg och/eller policy/redovisning av miljöarbetet bifogas till anbudet.

Finns:

1. Ett giltigt intyg om certifiering enligt t.ex. SS EN-ISO 14001 vid tidpunkten för anbudets inlämnande?

eller

2. En redovisning av det egna miljöarbetet vilket minst ska innehålla:

- ansvarig person
- senaste uppdatering av styrande dokument
- en redogörelse för de grundprinciper och den inriktning som styr anbudsgivarens handlande inom miljöområdet
- anbudsgivarens rutiner för ständiga förbättringar inom miljöområdet
- beskrivningar av de rutiner som anbudsgivaren tillämpar för att säkerställa att anbudsgivaren uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning
- beskrivningar av anbudsgivarens rutiner och kriterier för inköp av miljöpåverkande insatsvaror
- beskrivning av avfallshanteringsplan med syfte att underlätta källsortering och tillfredsställande bortforsling. I planen ska finnas angivet avfallstyper samt vem som hämtar avfallet. Avtal eller intyg från avfallshanterare ska kunna uppvisas vid förfrågan.

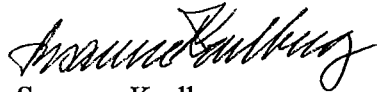
Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts är att ansökande leverantör har lidit eller kan komma att lida skada. Den som rätteligen har uteslutits ur kvalificeringsfasen kan inte längre betraktas som presumtiv leverantör och kan därmed inte anses lida skada i den mening som avses i LOU (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 28 mars 2012 mål nr 3307-11). Förvaltningsrätten har därför först att pröva huruvida det var rätt av Skogsstyrelsen att utesluta Fridholm & Partners AB:s anbud.

Skogsstyrelsen uteslöt Fridholm & Partners AB:s anbud på grund av att det inte ansågs uppfylla alla skall-krav, närmare bestämt krav avseende miljöarbete under avsnitt 3.3.1. i förfrågningsunderlaget. Det Fridholm & Partners AB har anfört kan inte anses visa att Fridholm & Partners AB inom anbudstiden har uppfyllt nämnda krav. Skogsstyrelsen har således haft fog för att utesluta Fridholm & Partners AB:s anbud. Fridholm & Partners AB

kan därmed inte anses ha lidit skada, varför det saknas skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Fridholm & Partners AB:s ansökan om överprövning ska därför redan på denna grund avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D LOU).

Susanne Karlberg

